

Bijlage 1 Beleidskaders

Bij de opzet van een bestemmingsplan kunnen beleidskaders op rijksniveau, provinciaal niveau en gemeentelijk niveau van toepassing zijn. In dit hoofdstuk worden de relevante kaders genoemd en samengevat. Tevens wordt een uitspraak gedaan of en in hoeverre de kaders van invloed zijn op dit bestemmingsplan, en op welke wijze daar dan in is voorzien.

1. Algemene nationale beleidskaders

1.1. De Nationale Omgevingsvisie

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) geeft richting aan grote uitdagingen in Nederland: we hebben te maken met veranderende en groeiende steden, de overgang naar een duurzame en circulaire economie en aanpassing aan de gevolgen van de klimaatverandering in beperkte ruimte, (boven- en ondergronds). Ingrepen in de leefomgeving worden niet los van elkaar gezien, maar in samenhang met elkaar. De NOVI loopt vooruit op de komst van de Omgevingswet, die in 2021 in werking treedt. Tot die tijd hangt de NOVI als structuurvisie onder de Wet op de ruimtelijke ordening.

Het Rijk stuurt aan op vier prioriteiten:

1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie

Nederland is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust. Met groen en ruimte voor wateropslag in onze steden. De leefomgevingskwaliteit neemt toe met kansen voor natuur.

2. Duurzaam economisch groeipotentieel

Nederland werkt toe naar een duurzame, circulaire, kennisintensieve en internationaal concurrerende economie in 2050. Hiervoor is nodig: goede verbindingen via weg, spoor, lucht, water en digitale netwerken en een nauwe samenwerking met internationale partners. Hierbij horen duurzame energiebronnen.

3. Sterke en gezonde steden en regio's.

Vooraf in steden en stedelijke regio's zijn meer locaties nodig voor wonen en werken. Het liefst binnen de bestaande stadsgrenzen en met behoud van de ruimte tussen stedelijke regio's. Dit vraagt investeringen in betere mobiliteit. Tegelijk willen we de leefbaarheid en klimaatbestendigheid in steden en dorpen verbeteren. Schonere lucht, voldoende groen en water en genoeg publieke voorzieningen waar mensen kunnen bewegen, ontspannen en samenkomen.

4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied

Verdienpotentieel voor bedrijven wordt gecombineerd met een minimaal effect op de omgevingskwaliteit van lucht, bodem en water. Hiermee helpen we het verbeteren van de biodiversiteit. We willen de karakteristieke eigenschappen van het Nederlandse landschap verder uitbouwen. Dit vertegenwoordigt een belangrijke cultuurhistorische waarde.

Relevantie voor dit bestemmingsplan: Vanuit de doelstellingen van het Aanpak Verkeersdruk Thorbeckeweg project wordt vooral bijgedragen aan prioriteit nummer 3.

Vanwege de aard van onderhavig bestemmingsplan (bestemmingsplan voor het mogelijk maken van verbetering verkeersdoorstroming in een bestaande omgeving), het achterwege blijven van duidelijke functiewijzigingen en nieuwe ontwikkelingen, en ook de zeer geringe impact op de ruimtelijke structuur, zal met dit plan geen strijdigheid ontstaan met de doelstelling van de NOVI.

1.2. Besluit ruimtelijke ordening (Bro)

Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bevat een uitwerking van bepalingen uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) met eisen waaraan een bestemmingsplan moet voldoen.

Relevantie voor dit bestemmingsplan: Het Bro bevat geen verplichtingen specifiek voor dit plangebied. Bij het opstellen van het bestemmingsplan is rekening gehouden met de eisen waaraan het plan moet voldoen. De ladder voor duurzame ontwikkeling is niet van toepassing, aangezien het hier niet gaat over stedelijke ontwikkeling zoals bedoeld in het Besluit.

1.3. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30-12-2011 vastgesteld en bevat instructieregels voor decentrale overheden met betrekking tot door hen vast te stellen beleid, visies en plannen. Deze instructies dienen om de onder 3.2 beschreven nationale belangen te borgen.

Relevantie voor dit bestemmingsplan: Er zijn geen nationale belangen in het plangebied die in het bestemmingsplan moeten worden opgenomen.

Vanwege de aard van onderhavig bestemmingsplan (bestemmingsplan voor het mogelijk maken van verbetering verkeersdoorstroming in een bestaande omgeving), het achterwege blijven van duidelijke functiewijzigingen en nieuwe ontwikkelingen, en ook de zeer geringe impact op de ruimtelijke structuur, zal met dit plan geen strijdigheid ontstaan met de instructiebepalingen uit het Barro.

1.4. Crisis- en herstelwet (Chw)

De Chw beoogt ruimtelijke en infrastructurele projecten versneld te ontwikkelen, of duurzame ontwikkelingen mogelijk te maken. Projecten die in het besluit Uitvoering Crisis- en herstelwet zijn aangewezen als experiment kunnen gebruik maken van afwijkingen op bepaalde wetten op onder andere het gebied van ruimtelijke ordening en milieu.

Relevantie voor dit bestemmingsplan: Het project Aanpak Verkeersdruk Thorbeckeweg is niet aangemeld als, en opgenomen in de bijlage bij het Besluit. De Chw is daarom niet van toepassing

1.5. Omgevingswet

Door de Omgevingswet wordt het wettelijke kader voor burgers, ondernemers en overheden inzichtelijker en ontwikkeling en beheer van de leefomgeving beter beheersbaar. Onderwerpen die in de nieuwe wet worden geregeld verdwijnen uit de bestaande wetgeving, daartoe worden (delen van) bestaande wetten ingetrokken. De nieuwe wet zal daarmee een aanzienlijke inhoudelijke reductie van regels, wetten en regelingen op het terrein van de fysieke leefomgeving betekenen. De nieuwe wet regelt:

- het versnellen en verbeteren van besluitvorming in het brede fysieke domein;
- de integratie van plannen en toetsingskaders;
- het vergroten van bestuurlijke afwegingsruimte;
- het doelmatig uitvoeren van onderzoek.

De Omgevingswet omvat een aantal integrale instrumenten als de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning. Hierin worden soortgelijke sectorale instrumenten geïntegreerd in één instrument. De omgevingsvisie vervangt de (gebiedsdekkende) structuurvisie voor ruimtelijke ordening, het waterplan, het milieubeleidsplan, het verkeers- en vervoerplan en de ruimtelijke

aspecten van de natuurvisie uit de voorziene Wet natuurbescherming. Procedures worden al in de eerste fase geüniformeerd. Het omgevingsplan is een gebiedsdekkend plan voor de leefomgeving.

Relevantie voor dit bestemmingsplan: Tot het moment van in werking treding van de Omgevingswet (prognose 1-7-2022) blijft het huidige WRO kader in stand. Dat betekent dat de Omgevingswet en bijbehorende AMvB's op dit plan niet van toepassing zijn.

2. Algemene regionale beleidskaders

2.1. Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 (OVNH2050)

De Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 is vastgesteld op 19-11-2018 en bevat de visie op de ontwikkelingen binnen de provincie tot 2050 op het gebied van Klimaatverandering, Bodem-, water- en luchtkwaliteit, Biodiversiteit, Economische transitie, Energietransitie, Mobiliteit, Verstedelijking en Landschap. De OVNH2050 bindt de provincie zelf bij besluitvorming en beleidsontwikkeling, maar heeft geen rechtstreekse werking voor derden, zoals de gemeente Zaanstad bij het vaststellen van het bestemmingsplan.

Evenwel blijkt uit een globale toets dat het onderhavige plan geen afbreuk doet aan de aard van de OVNH2050, en hier op onderdelen zelfs aan bijdraagt.

2.2. Omgevingsverordening NH2020

Deze verordening vertaalt de OVNH2050, naar instructieregels voor gemeenten bij het opstellen en vaststellen van bestemmingsplannen. Op 22 oktober 2020 heeft Provinciale Staten de verordening vastgesteld, en op 17 november 2020 is deze in werking getreden.

De instructieregels zijn te vinden in Hoofdstuk 6 en zijn, voor zover relevant, toegepast bij de totstandkoming van dit bestemmingsplan. Het gaat met name om de onderwerpen klimaatadaptatie, regionale waterkeringen en Milieucontour industrieterrein van provinciaal belang.

Klimaatadaptatie

Krachtens de Omgevingsverordening dient in de toelichting bij het bestemmingsplan omschreven te worden hoe rekening is gehouden met de risico's op en de gevolgen van klimaatverandering. De beschrijving richt zich ten minste op:

- a. wateroverlast;
- b. overstroming;
- c. hitte; en
- d. droogte.

In H4.8 wordt in de waterparagraaf beschreven hoe invulling wordt gegeven aan het beperken van wateroverlast en droogte. De andere aspecten zijn voor dit plan niet relevant.

Regionale waterkeringen

Met betrekking tot de regionale waterkeringen bevat de Omgevingsverordening de instructie om deze inclusief beschermingszone op de verbeelding weer te geven en in de planregels te beschermen tegen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

In dit bestemmingsplan is daaraan opvolging gegeven, waarbij aansluiting is gezocht bij de beperkingen die reeds in het voorgaande plan bestonden.

Milieucontour industrieterrein van provinciaal belang

Een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied milieucontour industrieterrein van provinciaal belang, voorziet alleen in een nieuwe of wijziging van een bestaande functie:

1. als er geen beperkingen optreden voor de bestaande milieugebruiksruimte voor geluid, geur of omgevingsveiligheid voor bedrijven op het industrieterrein van provinciaal belang; en
2. als in het geval van woningen of andere milieugevoelige objecten rekening wordt gehouden met de milieubelasting van het industrieterrein van provinciaal belang op de desbetreffende locatie. Daarbij worden de redenen vermeld om op de desbetreffende locatie een nieuwe milieugevoelige functie toe te staan, voorzien van een afweging over de verwachte kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de aan de zijde van de ontvanger zo nodig te treffen maatregelen alsmede de uitkomsten van onderzoek naar de haalbaarheid van die maatregelen.

De ruimtelijke ontwikkelingen die met dit bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt zullen niet leiden tot een beperking van de fysieke ruimte en milieugebruiksruimte voor de energietransitie, circulaire activiteiten en bedrijven, zware industriële activiteiten en havengebonden en havengerelateerde activiteiten. Het betreft een reconstructie van een weg, binnen de regels is het niet mogelijk om gevoelige of (beperkt) kwetsbare functies binnen de milieucontour te brengen.

2.3. Metropoolregio Amsterdam

In de Metropoolregio Amsterdam (MRA) heeft een bestuurlijke denktank van vertegenwoordigers van provincie Noord-Holland en betrokken regio's en regiogemeenten, opdracht gegeven om een toekomstperspectief op te stellen voor de landschappen in en rond de MRA.

Door de toenemende dynamiek en ruimtevrage in de MRA neemt de urgentie toe om zorgvuldig en met aandacht voor kwaliteit het landschap te ontwikkelen. De genoemde opdracht heeft in maart 2014 geresulteerd in de publicatie 'Kwaliteitsbeeld en nieuwe opgaven voor het MRA-landschap'.

Het 'Kwaliteitsbeeld en nieuwe opgaven voor het MRA-landschap' biedt een vijftal principes om het landschap aan vitaliteit te laten winnen en voor te bereiden op de toekomst. Het is een instrument dat door alle betrokken partijen kan worden gebruikt bij het werken aan plannen en projecten in het metropolitane landschap. De vijf principes zijn achtereenvolgens:

1. Capaciteit en bereikbaarheid van een aantal landschappen van de MRA vergroten respectievelijk verbeteren.
2. De aantrekkelijkheid en de belevingswaarde van de MRA-landschappen verhogen en verschillen in karakter, gebruik en geschiedenis uitgesprokener maken.
3. Koesteren en versterken van een aantal structuurlijnen en landschappen, die uniek of 'outstanding' zijn.
4. 'Doorwaadbaarheid' van de MRA-landschappen vergroten door in te zetten op passages voor fietsers, wandelaars en vaarverkeer daar waar dragende, landschappelijke structuren infrastructuurbundels kruisen.
5. Ruimte reserveren voor waterberging, natuur, landschapsontwikkeling en verstedelijking.

De principes zijn uitgewerkt in 'Perspectieven'. Het Perspectief 2040+: stedelijke functies en infrastructuur in het MRA-landschap bevat de opgave om infrastructuur te verdikken, kwalitatief te verbeteren en "doorwaadbaar" te maken.

Relevantie voor dit bestemmingsplan: De doorstroommaatregelen die binnen het project Aanpak Verkeersdruk Thorbeckeweg worden genomen dragen in beperkte mate bij aan de opgave uit het Kwaliteitsbeeld.

2.4. Visie Noordzeekanaalgebied 2040

De visie NZKG, heeft de ambitie om een zo groot mogelijke bijdrage te leveren aan het verbeteren van de internationale concurrentiepositie van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en daarmee ook aan de regionale en nationale economie. Om de belangrijke waarden in het gebied te versterken zijn een aantal opgaven geformuleerd:

Ruimte voor groei van de economie/haven. Zowel de Amsterdamse haven als het Noordzeekanaalgebied bieden door hun specifieke kenmerken ruimte voor economische groei.

Ruimte voor gemengd stedelijke gebieden: De gebieden rond de Zaan en het IJ bieden vanwege de ligging, de nabijheid van Amsterdam, het unieke karakter van het water in de stedelijke gebieden en de ruimte die langzaam ontstaat door transformatie zeer goede kansen voor het aantrekken van (inter)nationale kennismedewerkers.

Ruimte voor natuur, landschap en recreatie: De regio wordt gekenmerkt door een rijke verweving van stedelijke gebieden en groen. Het metropolitaan landschap en de stad wisselen elkaar af. In het Noordzeekanaalgebied en in de directe omgeving liggen zeven Natura2000 gebieden. De veenweidegebieden rond Zaanstad en het strand bij IJmuiden en Beverwijk zijn gebieden die beschermde dier- en plantensoorten herbergen en toegankelijk zijn voor recreanten. Met de verdergaande verstedelijking wordt de waarde van en vraag naar gebruiksmogelijkheid van het groen in de MRA belangrijker. Met de (her)ontwikkeling van groengebieden en verbetering van de beleefbaarheid en bereikbaarheid van natuur en/of landbouwgebieden ontstaan aantrekkelijke nieuwe, aanvullende bestemmingen voor recreanten. Ten noorden van het Noordzeekanaal wordt binnen het project 'Tussen IJ en Z' (IJmond - Zaanstad) het agrarisch gebied geschikt gemaakt voor recreatief medegebruik.

Kleinschalige landelijk - recreatieve attractiepunten of voorzieningen kunnen samen met bestaande en uit te breiden verbindingen, de recreatieve waarde verhogen en de ontsluiting tussen verschillende recreatieve en Natura2000 gebieden vergroten.

Leefbaarheid en milieuruimte: Het NZKG is wat betreft milieuruimte (lucht, water, geluid, externe veiligheid) op sommige plekken een zwaar belaste regio met weinig ruimte. Er is een punt bereikt waarop de spanning tussen het faciliteren enerzijds en de beschikbare milieuruimte anderzijds groot is en tot impasses leidt. De uitdaging is om deze impasses zodanig op te lossen dat tegelijkertijd de gezondheid en de veiligheid van de bewoners en gebruikers van het gebied worden gegarandeerd en nieuwe knelpunten in de toekomst worden voorkomen door bijvoorbeeld gebruik te maken van schone technologieën en het leveren van maatwerk voor ruimtelijk-economische ontwikkelingen en milieuruimte.

Bereikbaarheid: Bij eventuele havenontwikkeling moet het provinciale wegennet worden aangepast. Er wordt gewerkt aan snelfietsverbindingen tussen Amsterdam - Zaandam en Haarlem. Dit levert ook een bijdrage aan de recreatieve ontsluiting van Spaarnwoude vanuit het oosten. Daarnaast is ook de fietsverbinding door de IJmond (route Velsen - via de pont - Beverwijk tot in Castricum) van belang. De zeewaartse bereikbaarheid van de havens wordt voor de toekomst geborgd door fysieke maatregelen, zoals vervanging en vergroting van de grote sluis in IJmuiden en het brengen van de IJ-geul op diepte. Het gebruik van de oevers voor stedelijke ontwikkeling mag de vaarfunctie niet beperken.

In de visie NZKG is de stortlocatie aangeduid als recreatiegebied. De locatie kent geen extra aanduiding voor intensieve recreatie. Voor de Nauernasche Polder geldt vanuit de visie de strategie om de bereikbaarheid van recreatieve bestemmingen te verbeteren. In de visie NZKG is de Nauernase Venen als landelijk gebied en Park HoogTij als bedrijventerrein aangewezen. De Houtrakpolder, ten zuiden van het plangebied is aangeduid als reservering uitbreiding havenareaal. Hier is ruimte gereserveerd voor een extra insteekhaven.

Relevantie voor dit bestemmingsplan: De doorstroommaatregelen die binnen het project Aanpak Verkeersdruk Thorbeckeweg worden genomen dragen in beperkte mate bij aan de opgave uit de Visie.

3. Algemene gemeentelijke beleidskaders

3.1. Maak.Zaanstad

Op 30 juni 2016 is MAAK Zaanstad door de gemeenteraad vastgesteld. Binnen MAAK.Zaanstad is de gemeente Zaanstad met inwoners, ondernemers en organisaties in gesprek gegaan over de toekomst van Zaanstad. MAAK.Zaanstad is een toekomstbeeld en agenda en is eigendom van de stad. Het heeft tot doel met een investerings- en uitvoeringsagenda te komen die ervoor zorgt dat Zaanstad ook op de lange termijn een sociaal duurzame stad is, waar mensen zich thuis voelen en met plezier wonen en werken.

MAAK.Zaanstad is een uitwerking van bestaande visies, zoals Zaans Evenwicht en de Economische en Ruimtelijke Structuurvisie. Deze visies zijn verrijkt met het gesprek met de stad en majeure ontwikkelingen, waaruit opgaven, richting en ambitie zijn gedestilleerd.

Het gebied Achtersluispolder wordt benoemd in Maak.Zaanstad. Het gebied valt onder deellocatie Zuid. De opgave voor het gebied is in MAAK.Zaanstad geformuleerd als transformatie naar een gemengd gebied met naast werken ook wonen en stedelijke voorzieningen, en in dichtheden die aansluiten bij Amsterdam. De gemeente Zaanstad is hierbij actief door het zoeken van kansen en die benutten, het ondersteunen en faciliteren van bedrijven (of ze nu komen of gaan) en het leggen van (fysieke) verbindingen. Om de transformatie in economische en ruimtelijke zin in goede banen te leiden, is in het voorjaar van 2017 een economisch-ruimtelijke verkenning uitgevoerd in opdracht van de gemeenten Zaanstad en Amsterdam. Deze verkenning dient als bouwsteen voor een ontwikkelstrategie voor het gebied Achtersluispolder, NoorderIJplas en het aangrenzende Amsterdamse bedrijventerreinen Melkweg en Cornelis Douwes. Er is een toekomstbeeld opgeleverd voor het gebied in 2040, en de belangrijkste strategische stappen tot die tijd, de transformatiestrategie. Het toekomstbeeld is geen gefixeerd eindbeeld, maar een 'wenkend toekomstperspectief' dat fungeert als kompas waarop meer concrete ontwikkelingen en aanpassingen gericht kunnen worden.

Relevantie voor dit bestemmingsplan: Het project Aanpak Verkeersdruk Thorbeckeweg en de benodigde bestemmingsplanwijziging staan de ontwikkelingen in het gebied niet in de weg. De ontwikkelingen die Maak.Zaanstad zijn geschetst zijn zelf deels aanleiding voor de aanpak van de doorstroming.

3.2. Nota 'Project prioritering; Kiezen is noodzakelijk'

In de raadsvergadering van 17 oktober 2013 heeft de raad de notitie 'Project prioritering; Kiezen is noodzakelijk' vastgesteld (2013/231283). Het leidend principe van deze notitie is 'een

gedifferentieerde aanpak van de stad om zo de beschikbare capaciteit gericht te kunnen inzetten op de prioritaire opgaven na de invoering van bezuinigingen.'

Er wordt inzicht gegeven in de keuzes die gemaakt worden met betrekking tot prioritering, ondersteuning en monitoring van projecten en ontwikkelingen. Voor kruispunt De Vijfhoek e.o. wordt gekozen om vanuit strategisch oogpunt initiatieven bestuurlijk actief te ondersteunen.

Relevantie voor dit bestemmingsplan: De bestemmingsplanwijzigingen rondom kruispunt De Vijfhoek vinden hun oorsprong in de bouw van een ongelijkvloerse kruising. De onderdoorgang zelf past binnen de vigerende bestemming, maar doordat de omliggende infrastructuur hierdoor aangepast moet worden, leidt dat tot het wijzigen van de bestemming zoals in dit bestemmingsplan wordt voorzien. De werkzaamheden passen binnen de kaders van de Nota.

3.3. Schone Lucht Akkoord

Gemeente Zaanstad heeft in 2020 het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend. Het doel van het SLA is dat in 2030 50% gezondheidswinst wordt gehaald door schonere lucht ten opzichte van 2016. Luchtkwaliteit houdt zich niet aan grenzen. Daarom is goede samenwerking cruciaal en is het noodzakelijk dat zoveel mogelijk partijen zich inspannen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Het SLA is dan ook een akkoord tussen gemeenten, provincies en het Ministerie van Milieu en Wonen.

Concreet gaat het Schone Lucht Akkoord om een vermindering van de uitstoot van fijnstof en stikstofdioxiden door wegverkeer, mobiele werktuigen, landbouw, scheepvaart, industrie en huishoudens.. Daarbij wordt gestreefd naar het halen van de advieswaarden voor fijnstof van de Wereld Gezondheidsorganisatie.

Uit de berekeningen blijkt dat het effect van de ontwikkeling, die met het bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt, niet leidt tot een overschrijding van de advieswaarden van het SLA op fijnstof- en NO₂ emissie (zie paragraaf 4.10 van de toelichting). Geconcludeerd kan worden dat het SLA de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in de weg staat.

3.4. Overig

Ook beoordeeld zijn de beleidsnota's en visies "Structuurvisie Zichtbaar Schans (tot 2020)" en "Ontwikkelingsplan Zaan/IJ (nvt)". Vanwege het ontbreken van relevantie voor dit bestemmingsplan zijn deze niet verder uitgewerkt.

4. Beleidskaders Cultuurhistorische waarden

4.1. Erfgoedwet

Het behoud en beheer van het Nederlandse erfgoed is geregeld in de Erfgoedwet 2016.

In de Erfgoedwet staat:

- wat cultureel erfgoed is;
- hoe Nederland omgaat met roerend cultureel erfgoed (zoals schilderijen);
- wie welke verantwoordelijkheden heeft;
- hoe Nederland daar toezicht op houdt.

Op basis van de Erfgoedwet wijst de minister o.a. rijksmonumenten aan. Daarnaast volgt uit de Erfgoedwet een verplichte certificering voor diegenen die zich bezig houden met archeologische opgravingen.

4.2. Cultuurhistorische Waardenkaart

In 1999 is de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW-kaart) van de gemeente Zaanstad door het gemeentebestuur goedgekeurd als beleidsinstrument voor het opstellen van bestemmingsplannen. Op de kaart staan alle gebieden binnen de gemeente aangegeven, die van cultuurhistorisch belang zijn, bijvoorbeeld door een historisch stratenpatroon, oude dijken of oude verkaveling.

Verder is een overzicht opgenomen van alle beschermde monumenten binnen Zaanstad (Zaanse huizen, fabrieken, pakhuizen, arbeidershuizen, kantoren, molens, enz.) en gebieden van archeologische waarde (bijvoorbeeld terreinen met resten van prehistorische bewoning, middeleeuwse boerderijen, oude molenplaatsen of voormalige traankokerijen).

De CHW-kaart wordt regelmatig aangepast, omdat gebieden en gebouwen kunnen afvallen door sloop, brand of herinrichting en er komen gebieden of gebouwen bij door archeologische ontdekkingen of door plaatsing op de monumentenlijst.

Het is de bedoeling dat bij het opstellen van structuurplannen, bestemmingsplannen, infrastructurele plannen, natuurontwikkelingsplannen, bouwplannen en plannen met betrekking tot aanpassing van de grondwaterstand zwaarwegend rekening gehouden wordt met de aanwezige cultuurhistorische waarden binnen een bepaald gebied. Zo kan bij herstructurering van een woonbuurt een oud stratenpatroon worden gehandhaafd, bij planning van een nieuwbouwwijk kunnen oude dijken, boerderijen of archeologische vindplaatsen in het ontwerp worden opgenomen en kan getracht worden leegstaande fabrieken of pakhuizen voor sloop te behoeden door ze een nieuwe functie te geven (kantoor, woning).

De kaart is digitaal te raadplegen via <https://geo.zaanstad.nl/zaanatlas/>

4.3. Cultuurhistorisch onderzoek in de vormgeving van de ruimtelijke ordening

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is vastgelegd dat de ruimtelijke ordening een samenhangende afweging van alle belangen behelst. Tot die belangen wordt ook het cultureel erfgoed gerekend. In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is daarom de verplichting vastgelegd om in de ruimtelijke ordening “rekening te houden met aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten”. Om aan deze verplichting te voldoen is cultuurhistorisch onderzoek noodzakelijk. Deze richtlijnen geven aanwijzingen en aanbevelingen voor de uitvoering ervan.

4.4. Leidraad landschap en cultuurhistorie

De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018 is een uitwerking van de Provinciale Ruimtelijke Verordening.

De leidraad is gericht op ontwikkelingen buiten het bestaand bebouwd gebied, met behoud en ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteiten die het landschap heeft. Nieuwe ruimtelijke plannen dienen rekening te houden met de ontwikkelingsgeschiedenis, de bebouwingskarakteristiek en de inpassing in de bredere omgeving. Bestaande historische kenmerken en objecten in het landschap moeten herkenbaar blijven. De openheid van het landschap in Laag Holland verdient extra bescherming. De visuele impact van nieuwe ontwikkelingen moet daarom voor de uitvoering duidelijk en beoordeeld zijn. Ontwikkelingen binnen of in de directe nabijheid van dorpen moeten passen bij het bestaande 'DNA' van het dorp. Voor de lintbebouwing in Zaanstad zijn o.a. de doorzichten vanuit het lint naar het omringende polderlandschap als onderdeel van dit 'DNA' aangewezen.